

staly, odkazuje na publikace, které by jinak mnohdy zůstaly zapadlé a nepovšimnuté, a mimo to má možnost připojit k zákonu o soukr. zam. i takové normy, které tvoří jeho nezbytnou součást, avšak vznikly až po něm, na př. předpisy zákona na obranu státu č. 131/36, vl. nař. o závaznosti kolektivních smluv č. 141/37, zák. o branné výchově č. 184/37, zákona o opatřeních proti zastavování továrních závodů a hromadném propouštění č. 253/37. Zpracování jest velmi výstižné, velmi stručné a odka-

zy na judikaturu jsou uvedeny jen v rámci výkladu, nikoli, jak bývá obvyklo, citováním právních vět pod čarou, a pokud letmo bylo možno srovnati, jsou tyto odkazy velmi úplné. Autor neobává se pronášeti na mnoha místech ani vlastní názory, které jsou jako takové také čtenáři zřejmé. Teoretické úvahy autor ze svého výkladu úplně vymýtil, čímž dosáhl značné srozumitelnosti a přípustnosti svých výkladů, především však skutečně praktické použitelnosti. Pužman.

Po časopisech.

President dr. Hácha a nejvyšší správní soud.

Denní tisk přinesl zkomoleně proslov druhého presidenta nejv. správního soudu dra E. Zeise, jímž se loučil s prvním presidentem drem Háchou; proto uveřejňujeme tento významný proslov v přesném znění:

Pane presidente!

Prokázal jste nám čest přišed ještě jednou mezi nás, abyste se s námi rozloučil.

Shromáždili jsme se s dvojakými city.

Upřímnou radostí naplňuje nás, že jste to právě Vy, který byl povolán v čelo našeho státu, osobnost tak povznesená a mohutná, která svým vysokým ingeniem, vzácnou objektivností a ušlechtilostí myslí poskytuje plnou záruku, že tento nešťastný stát — pokud je to vůbec v moci jednotlivce — vyvede ze zmatků, do nichž upadl. Volba Vaše, uvítaná s uspokojením a radostí celou naší soudnou veřejností, byla jasným paprskem slunečním, který po dlouhé době prosvítl opět jednou chmurnými mlhami, v nichž se potácíme, a naplnil nás radostnou nadějí na jasnější budoucnost.

Do těchto pocitů radostných padá však pocit zármutku, ba bolesti, že vás ztrácíme z našeho kruhu. Téměř 14 let byl jste našim představeným, zastáncem a ochráncem, vždy tak shovívavým, laskavým a milým, že sotva možno naléztí druhého. Ale ještě nad to: již od počátků tohoto soudu byl jste našim duševním vůdcem a rádcem, který mohutnými liniemi rýsoval hlavní cesty judikatury našeho soudu, který dovedl vždy, v každém případě naléztí to skryté zlaté zrnko práva, a který nás učil, jak konati právo, aby byla konána spravedlnost. Svou markatní osob-

ností vtiskl jste našemu soudu onen ráz, který mu zjednal obecnou důvěru a vážnost.

A byl-li jste nám vůdcem a vzorem po celou tu dobu, dal jste nám nejkrásnější příklad svým posledním činem. Nedbaje osobních zájmů a tužeb, nedbaje náklonností, které Vás táhly do klidu a ticha vědecké práce, poslechl jste vůle národa a dal jste se obětavě do služeb jeho na místě nejvíce exponovaném a v době právě nejbouřlivější.

Pane presidente, loučíme se s Vámi s bolestí.

Přijměte, prosím, vroucí, hluboký náš dík za všechno, co jste učinil pro náš soud a pro nás. Buďte ubezpečen, že odkaz, který nám zůstavujete, budeme svědomitě stříci, a vynasnažíme se, abychom tuto záštitu práva nám svěřenou zachovali nedotčenu. Kéž je Vám osud přízniv i ve vašem novém úřadě a dopřeje Vám, abyste náš nešťastný stát vyvedl z nynějšího chaosu do šťastnější budoucnosti, která by i Vám osobně přinesla klid a plné uspokojení z vykonaného životního díla.

Pane presidente, buďte zdrav!

Dr. Hácha a pracovní právo.

Dr. Bohuslav Stuchlý, sekretář nejv. správ. soudu, uveřejnil v Pražských novinách ze dne 1. XII. 1938 článek: »Dr. Emil Hácha — jeho poměr k otázkám pracovního práva«, z něhož uvádíme:

»Není náhodou, že pracovní právo se stalo Dr. Emilu Háchovi polem přebohaté působnosti.

Sociální původ, rodiště v chudém jihočeském kraji, katolická tradice účinného křesťanství v rodině, mládí a mužná léta prožitá v době vývoje a největšího roz-

machu socialismu, byly patrně momenty, jež vyvolaly v něm opravdové pochopení pro sociální otázky vůbec, a v jeho životním povolání pro otázky právní úpravy pracovního poměru...

Dr. Emil Hácha nejen ve svých teoretických studiích, ale i soustavným působením jako předseda v senátech zasahoval svým geniálním způsobem do rozhodující činnosti soudu v otázkách pracovního práva od jich prvopočátku a je v mnoha směrech skutečným tvůrcem judikatury. Jeho vliv se vyznačoval hlubokým porozuměním duchu a smyslu zákona spolu s mimořádnou schopností pronikavě předvídati vývoj pracovního práva. Ve vývoji judikatury nejvyššího správního soudu bylo možno jíti směrem odpovídajícím tradičnímu názoru na pracovní poměr, t. j. ponechání úpravy těchto otázek sféře soukromoprávní a s tohoto hlediska vykládati i další zákony dotýkající se pracovního poměru. Naproti druhý směr zastával názor, svědčící ve prospěch výkladu, že závodní organizace zaměstnanecké a celý soubor otázek z jejich podnětu vzniklých se pohybují na poli veřejného práva. Tento směr, jenž nesl s sebou velmi příznivé důsledky pro ochranu zaměstnanců, našel v Dr. Emilu Háchovi zastánce. Činnost nejvyššího správního soudu byla přiměřeně uznávána zaměstnaneckými organizacemi, čehož zevním výrazem vedle uznání tiskem bývala pravidelná část jejich zástupců při ústních líčeních, v nichž zpravidla první prezident Dr. Hácha předsedal. Tím vším bylo dosaženo toho, že naše zákonná ustanovení, jímž Hácha vytýká zejména nejasnost ve výrazu a polovičitost v úmyslech se vůbec stala platným instrumentem ochrany zaměstnanců.

Ve své skvělé studii o závodních organizacích ve Slovníku veřejného práva československého z r. 1932 se dotýká nedostatků příslušných našich forem, a vysvětluje jich příčiny. Uvažuje tam: »...praxe bývá následkem neurčitosti a vadné techniky zákonných předpisů často postavena před otázky téměř neřešitelné, a výsledky, k nimž dospívá, nemohou býti veskrze uspokojivé. V pochybnostech nezbyvá než vycházeti od skutečnosti, že soukromopodnikatelský princip zůstal za vedení závodních zastupitelstev nedotčen, z čehož arci plynou důsledky, jež zaměstnanectvo může pociťovati jako zklamání nadějí do této instituce vkládaných«. Jsou to nejen slova kritiky, nýbrž i výraz porozumění, že tyto normy znamenají nutné nastoupení cesty k novému chápání a uspořádání pracovního řádu. Že zatím tato cesta byla nastoupena, dnes již nikdo nepochybuje. Zbývá nyní jen důsledný pochod po ní k spravedlivému a státu zdravému ukončení tohoto

procesu. A zde osobnost nového presidenta republiky dává nejvyšší záruku šťastného výsledku.«

Pracovní smlouva řidičů z povolání.

Poslední číslo III. roč. »Aktualit čsl. práva automobilového«, jímž tento dobrý speciální časopis zaniká, přineslo článek vrch. r. Dra C i k h a r t a »O pracovní smlouvě řidičů z povolání«, z něhož uvádíme:

»Pracovní smlouva řidičů z povolání zakládá se na ustanoveních obč. zákona a dále zákona o 8hod. pracovní době a konečně na § 114 vládního nařízení č. 203/1935, vydaného ku provádění zákona o jízdě motorovými vozidly č. 81/1935.

Řidič automobilů zásadně bere na sebe vykonávati všechny práce spojené předem s obsluhou automobilu. Sem patří povinnosti řidiče uložené již zákonem č. 81/1935 a vládním nařízením č. 203/35 každému řidiči, tedy i majiteli auta.

Podle § 109 nařízení č. 203/1935 je každý řidič povinen před použitím motorového vozidla k jízdě se přesvědčiti, že všechny důležité součástky vozidla jsou v pořádku. Tato povinnost ovšem tím více se ukládá řidiči najatému, kterému zaměstnavatel vozidlo svěřil.

Řidič jest dále povinen udržovati svěřený vůz v čistotě a v nejlepším pořádku a před škodou jej chrániti. Řidič musí dbáti toho, aby v garáži, ve které jest vozidlo uschováno, nestala se na vozidle žádná škoda. Z toho důvodu ukládají někteří zaměstnavatelé do pracovní smlouvy řidičů závazek, že se postarají o to, aby v garáži se nekouřilo, aby zde nebyly pohozy hořlavé látky, které by mohly i při malé neopatrnosti způsobiti oheň, a aby garáž byla vždy řádně uzamykána. Pokud jde o povinnosti řidiče z povolání při jízdě, tu musí řidič z povolání zachovávat předpisy, jak jsou nařízeny zákonem č. 81/1935 v odř. 7. (Bezpečnostní předpisy pro jízdu motorovými vozidly) v §§ 38—44 a dále v §§ 106—118 prováděcího nařízení. Sem však také patří předpisy řádu silniční policie i předpisy uličního a jízdního řádu pro hlavní město Prahu...

V podnicích živnostenského řádu podrobených nebo po živnostensku provozovaných nesmí skutečná pracovní doba zaměstnanců trvati déle než 8 hodin ve 24 hod. nebo nejvýše 48 hodin týdně. V rámci 48hodinné pracovní doby týdenní je možno stanoviti délku pracovní doby libovolně dohodou zaměstnavatele se zaměstnanci. Může tedy denní pracovní do-